

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 21/2006 rd

Statsrådets skrivelse om förslaget till rådets beslut (avtal mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om användning av passageraruppgifter (PNR))

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 19 juli 2006 en kompletterande skrivelse 1. UM 14.7.2006 i ärende U 41/2006 rd till kommunikationsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- överinspektör Susan Hindström, kommunikationsministeriet.

UTREDNINGEN

Förslag

Statsrådet sände den 6 juli 2006 en U-skrivelse (U 41/2006 rd) till riksdagen om ett avtal om användning av passageraruppgifter (PNR-uppgifter) och EG-domstolens beslut den 30 maj 2006 om att upphäva avtalet. Enligt domstolsbeslutet kan det gällande avtalet vara i kraft till den 30 september 2006. Således bör avtalet med Förenta staterna sägas upp före slutet av juni 2006. Kommissionen och Finland i egenskap av ordförandeland sände den 3 juli 2006 ett uppsägningsbrev till Förenta staterna där parterna meddelade att avtalet upphävs. Förhandlingarna om ett nytt avtal bör inledas så fort som möjligt för att ett nytt avtal ska träda i kraft den 1 oktober 2006.

Statsrådet fann det angeläget att lämna U-skrivelsen till riksdagen redan i början av juli trots att det då inte ännu fanns ett konkret förslag till avtalstext.

Förhandlingsdirektiven för förhandlingarna mellan unionen och tredjeländer är sekretessbelagda. Därför är det på sin plats att U-skrivelsen kompletteras med en skrivelse som gäller förhandlingsdirektiven. Till denna del ombedes stora utskottet iaktta sekretess beträffande de två följande styckena i promemorian.

Kommissionen föreslog i sin rekommendation SEK(2006) 812 slutlig att rådet bemyndigar ordföranden, biträdd av kommissionen, att förhandla om ett nytt PNR-avtal mellan EU och USA. Kommissionen föreslog att avtalet ska förhandlas fram och slutas med stöd av artikel 24 och 38 i fördraget om Europeiska unionen. Utifrån detta beslöt rådet den 27 juni 2006 med stöd av artikel 24 och 38 i fördraget om Europeiska unionen bemyndiga ordförandelandet att inleda förhandlingar om ett nytt PNR-avtal mellan EU och USA. Den rättsliga grunden tas dock upp på nytt till prövning efter avslutade förhandlingar, när avtalets slutliga innehåll är känt.

Avtalet ska fr.o.m. den 1 oktober 2006 ersätta det avtal som antogs genom det upphävda beslutet. I rådets förhandlingsdirektiv konstateras vidare att det nya avtalets innehåll inte får ändras, det vill säga att rättssäkerheten och skyddet av vederbörande person ska vara på samma nivå som de är enligt beslutet 2004/496/EG och kommissionens beslut den 14 maj 2004 om skyddsnivån för personuppgifter, som EG-domstolen upphävde. Detta förfarande tryggar kontinuitet, garanterar rättssäkerhet för de ekonomiska aktörerna och säkrar att de grundläggande fri- och rättigheterna respekteras. Därför bör man i det nya avtalet hänvisa till den åtagandeförklaring ("undertakings") som Förenta staternas tull- och gränsskyddsmyndighet (CBP) antagit den 11 maj 2004. För att trygga kontinuitet och rättssäkerhet bör avtalet fungera som giltigt underlag för att lufttrafikföretagen ska kunna behandla de

PNR-uppgifter som lagras i deras automatiska system på det sätt som CBP förutsätter.

Utrikesministeriet har med sitt beslut den 4 juli 2006 tillsatt en delegation för EU-ordförandelandet med uppgift att förhandla om ett avtal om användningen av PNR-uppgifter. Förhandlingarna med representanter för Förenta staterna ska inledas så fort som möjligt i juli-augusti.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen anser det viktigt att frågan snabbt löses och flygtrafikföretagens verksamhetsförutsättningar tryggas i den interkontinentala trafiken samtidigt som ett dataskydd på minst nuvarande nivå garanteras. Regeringen anser att lufttrafikföretagen inte kan lämnas i en situation där det råder ett avtalslöst tillstånd.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till statsrådets skrivelse och erhållen utredning finner utskottet statsrådets hållning ändamålsenligt och omfattar därför förslaget med följande anmärkningar.

Utskottet anser det viktigt att man kan sätta i kraft ett fungerande system. För det första är det viktigt för passagerarna att veta vilka rättigheter och skyldigheter de har och hur deras uppgifter behandlas. För det andra är det viktigt för lufttrafikföretagen att veta hur de ska förhålla sig till myndigheterna i Förenta staterna. I samband

med detta bör de veta vad de är berättigade till enligt EG-domstolens regler. I likhet med regeringen anser utskottet att lufttrafikföretagen inte kan lämnas i en situation där det råder ett avtalslöst tillstånd.

Utlåtande

Kommunikationsutskottet anför

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt.

Helsingfors den 27 september 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Leena Harkimo /saml
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /saml
Inkeri Kerola /cent
Risto Kuisma /sd

Erkki Pulliainen /gröna
Pertti Salovaara /cent
Arto Seppälä /sd
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /saml
Raimo Vistbacka /saf
ers. Lyly Rajala /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.